

Ministerie van Economische Zaken
t.a.v. mw. L. den Ouden
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG
tevens digitaal naar consultatie@minez.nl.

Utrechtseweg 310
6812 AR Arnhem
Postbus 9042
6800 GD Arnhem
Telefoon 026 - 356 94 44
Fax 026 - 445 13 47
secretariaat@energiened.nl
www.energiened.nl

Ons kenmerk E 2010-2732
Behandeld door T. Pruijs van der Hoeven
Telefoon 026 - 356 94 90
E-mail tprijsvanderhoeven@energiened.nl
Datum 29 oktober 2010

Onderwerp Wijziging Warmtewet nav Algemeen Overleg 30 juni 2010

Geachte mevrouw Den Ouden,

In reactie op uw consultatie met betrekking tot de wijziging van de Warmtewet naar aanleiding van het Algemeen Overleg d.d. 30 juni 2010 treft u hieronder onze zienswijze aan. Wij zijn ingenomen met de grote lijn voor de wetswijziging zoals voorgenoemen blijktens uw presentatie in de informatiebijeenkomst van 14 oktober jl.

Het belangrijkste principe van de Warmtewet, de bescherming van de consument, wordt door ons ondersteund.

We hebben eerder aangegeven dat, hoewel de indieners van de wet dit aanvankelijk wel voor ogen hadden, er geen stimulerende werking van de Warmtewet uitgaat. Integendeel, de ontwikkeling op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing in bestaande en in nieuwe warmtenetten kan door het invoeren van tariefregulering worden beperkt. Energie-Nederland is van mening dat warmte als product op haar eigen merites beoordeeld moet kunnen worden waarbij de waarde van energiebesparing, CO₂-emissiereductie en verduurzaming ook in de opbrengsten tot uiting moeten kunnen komen. In het kader van de interdepartementale warmtevisie zullen we onze zienswijze ten aanzien van de waarde van warmte verder toelichten.

Energie-Nederland zet grote vraagtekens bij het voornemen om additionele prikkels ter regulering van warmteproductie te introduceren. Het principe van warmteproductie, dat in veel gevallen als restwarmte vrijkomt bij industriële processen of elektriciteitsproductie, geschiedt in een geliberaliseerde marktomgeving. Het (deels) reguleren van dit deel van de markt voor energie verandert ons inziens de positie van Nederlandse producenten in de grotere context van de Europese energiemarkt. Graag zien

wij dat de branche zal worden betrokken bij eventuele nadere voorstellen ter zake.

Ofschoon inmiddels veel meer duidelijkheid is ontstaan over de uitleg van de wet en de uitwerking in secundaire regelgeving, is het voor de bij Energie-Nederland aangesloten warmtebedrijven nog steeds niet mogelijk om alle gevolgen van de inwerkingtreding van de Wet, voor specifieke klantgroepen, te overzien. Ook uit vragen van de Energiekamer in het kader van de uitvoerings- en handhavingstoets blijkt dat de effecten voor specifieke klanten en klantgroepen nog in kaart gebracht moeten worden. Dit pleit ervoor de Warmtewet zo open mogelijk te verwoorden om voor verschillende klantsegmenten waar nodig tot gedifferentieerde oplossingen te komen. Niet één maximumtarief, wel één transparant principe.

Hieronder gaan we in op de onderwerpen waarover u aanvullende visies en informatie hebt gevraagd en die in de informatiebijeenkomst aan de orde zijn geweest. Voor het overige verwijzen wij naar eerder door ons verstrekte stukken.

Tariefstelsel

a) *redelijke prijs / maximumprijs*

Uit oogpunt van transparantie en uitvoerbaarheid is Energie-Nederland verheugd over het verlaten van de twee tariefsystematieken (maximum-prijs en redelijke prijs). U spreekt, ten aanzien van het toezicht op de rendementen van warmteleveranciers, over toezicht door enerzijds het monitoren van het rendement van leveranciers op portfolioniveau en anderzijds over een mogelijke bevoegdheid tot het geven van aanwijzingen m.b.t. verdiscontering van eventuele overwinsten. Dit laatste is een zeer in de markt ingrijpende bevoegdheid. Als een dergelijke bevoegdheid in de wet zou worden opgenomen zal de wijze van toepassing daarvan duidelijk en transparant moeten zijn en omkleed met waarborgen t.a.v. het beschermen van commercieel gevoelige gegevens

Het is ons niet duidelijk hoe het begrip overwinsten gedefinieerd gaat worden in de context van portfoliorendement. Hoewel de monitoring op portfolioniveau plaatsvindt kan de situatie zich voordoen dat in enig jaar meer winst wordt behaald dan op basis van een door de NMa gepresenteerde definitie van redelijke winstgevendheid. Door verdiscontering kunnen in deze gevallen verliezen van voorgaande jaren niet gecompenseerd worden, waardoor een projectenportfolio over een langere periode onrendabel wordt en investeringen in nieuwe projecten onhaalbaar blijken. Gegeven de mogelijkheid dat rendementen jaarlijks kunnen schommelen pleiten wij om, in aansluiting met hetgeen in de beleidsregel Redelijke Prijs Warmtewet is gesteld, verliezen (rendementen onder het vast te stellen normrendement) over meerdere jaren te mogen verrekenen.

Graag zien wij antwoorden op de volgende vragen:

- Kan de wet zodanig worden geformuleerd dat in de beoordeling van redelijke winstgevendheid een periode van een reeks jaren wordt beschouwd?
- Wie zal het criterium hiervoor vaststellen?
- Geschiedt deze vaststelling conform de studie die wij eerder aan de NMa hebben aangeboden in de vorm van een PwC-rapport?
- Indien de Minister overgaat tot een aanwijzing in verband met het overschrijden van het

redelijke rendement, zal die maatregel dan ten uitvoer worden gebracht door een tijdelijke generieke korting op het maximumtarief voor het betreffende bedrijf of op een specifiek project?

b) *Gasprijs*

Ten aanzien van de gasprijs, zoals deze gebruikt wordt bij het vaststellen van de maximum prijs, stellen we voor deze te baseren op de actuele marktprijs voor consumenten gasprijzen zoals die nu veelal halfjaarlijks worden vastgesteld. Voordeel daarvan is dat daarmee het variabele deel van de maximumprijs verifieerbaar wordt voor de klanten

Reikwijdte van de Wet

a) *verbruikersgrens*

Ten aanzien van de verbruikersgrens in de Warmtewet heeft Energie-Nederland u onlangs geïnformeerd over de consequenties van de door u genoemde grens, te weten het warmte-equivalent van de G25-grens bij gas, waardoor ook andere klantgroepen dan huishoudens onder de werkingssfeer van de wet vallen. Wij bepleiten de reikwijdte van de Warmtewet te beperken tot ten hoogste 75 kW.

b) *vastrechtberekening bij een hogere verbruikersgrens*

De ontwerp AMvB van 5 december 2009 baseert de vastrechtberekening op (gas)aansluitingen van huishoudens. Daarmee is dit vastrecht onvoldoende dekkend voor grotere, zakelijke, klanten, met een aansluiting boven de 50 kW. Als de reikwijdte van de wet uitgaat boven een aansluitcapaciteit van 50kW dan zal de vastrechtberekening in de maximum prijs (volgens het Niet Meer Dan Anders principe) ook ruimte moeten bieden voor een tariefopbouw die, gelijk aan de grotere zakelijke gasklanten, de investering in de ketelinstallatie, de kosten voor storing en onderhoud en kosten voor verzekering en veiligheidskeuringen weerspiegelt. De reikwijdte van de wet beperken tot de huishoudelijke klanten voorkomt deze problematiek.

Daarnaast is het ongewenst dat de integrale prijs voor warmte te veel afwijkt van de gasreferentie, waardoor naar de mening van Energie-Nederland de volgende situaties kunnen ontstaan:

- Een niet uit te leggen, noch te rechtvaardigen verschil in tarief voor zakelijke klanten rond de verbruikersgrens;
- Zakelijke gasklanten kunnen duurder uit zijn dan zakelijke warmte klanten, waarmee een aantasting van de concurrentiepositie van zakelijke gasklanten ontstaat. Dit openbaart zich vooral in gebieden waar zakelijke gas- en warmteklanten naast elkaar voorkomen;
- Een groep zeer onaantrekkelijke, verliesgevende klanten voor de warmteleveranciers.

De eenvoudigste oplossingsrichting is een andere uitleg van de lidwoorden in artikel 4 van de Wet. Naar onze mening kan hier niet bedoeld zijn dat “een maximumprijs” één maximumprijs voor alle verbruikers betekent. En “de maximumprijs” betekent evenzeer de maximumprijs per verbruikersgroep zoals in artikel 5 “de redelijke prijs” per verbruikersgroep is bedoeld. Wellicht

kan in de nieuwe wetstekst een enkel woordje worden toegevoegd of worden geschrapt om dit geheel duidelijk te maken.

c) *de afleverset (vrije markt voor meters en warmtewisselaars)*

Energie-Nederland vindt het geen goede zaak dat in artikel 5. lid 6 van de Warmtewet is opgenomen dat de vergunninghouder de verbruiker op verzoek een warmtewisselaar en een meter te huur of te koop moet aanbieden. Om reden van leveringszekerheid, veiligheid en bedrijfsvoering is het wenselijk dat de vergunninghouder altijd de exclusieve taak en plicht heeft te zorgen voor warmtewisselaar en meter. En dat daarmee het ter beschikking stellen van warmtewisselaars en meters onder de regulering komt te vallen evenals voor kleinverbruikers van elektriciteit en gas. De afleverset vormt een integraal onderdeel van het warmtenetwerk en heeft direct invloed op de druk- en flowhuishouding in het warmtenet. Kwalitatief ongeschikte afleversets, onjuiste inregeling en ontoereikend onderhoud hebben negatieve effecten op de leveringszekerheid en veiligheid van een reeks verbruikers. Immers, het warmtedistributie medium (heet water) stroomt van klant naar klant.

Voorts wijzen wij erop dat op grond van het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet implementatie EG-richtlijnen energie-efficiëntie de beheerder van een warmtenet ook de verplichting krijgt om in bepaalde gevallen te zorgen voor een slimme meter. Bij een dergelijke verplichting hoort een exclusieve taak van de beheerder van een warmtenet, om een meter ter beschikking te stellen. Bij een wijziging van hetgeen nu gangbaar is zal een overgangsregeling noodzakelijk zijn

Noodprocedures

Met betrekking tot de wijzigingen ten aanzien van het aanwijzen van een noodleverancier vraagt Energie-Nederland aandacht voor de volgende punten:

- Het moet duidelijk zijn dat het hierbij gaat om een tijdelijke regeling, waarbij er duidelijkheid moet zijn over de te volgen procedure, de duur van de noodregeling en de omvang van de verplichtingen van de diverse partijen;
- Bij een noodleverancier zou het om overname van de directievoering moeten gaan en niet automatisch ook over overname van de bedrijfsmiddelen;
- Gewaarborgd moet zijn dat een noodleverancier alle benodigde gegevens en middelen van de oude vergunninghouder ten dienste staan om de bedrijfsvoering van de oude vergunninghouder te kunnen voortzetten;
- Gewaarborgd moet zijn dat de eigen activiteiten van de noodleverancier geen nadelige effecten kunnen ondervinden van de noodregeling, dat er sprake is van een redelijke vergoeding etc.;
- Gewaarborgd moet zijn dat een leverancier niet tegen zijn wil tot noodleverancier aangewezen kan worden, althans dat daartegen bezwaar of beroep mogelijk is.

Wij verwijzen u voor additionele onderbouwing naar de notitie van EnergieNed van 11 december 2008 aan de heer Ochu (Energiekamer)

Wetstechnische wijzigingen

Artikel 1, onderdeel c

Op grond van de definitie van warmtenet gaan zaken die in eigendom of beheer van de warmteleverancier zijn, maar zich bevinden in een gebouw of werk van de gebruiker, buiten het warmtenet vallen. Dit is niet gewenst. De definitie zou gewijzigd moeten worden in: Warmtenet: het geheel van tot elkaar behorende, met elkaar verbonden leidingen, bijbehorende installaties en overige hulpmiddelen dienstbaar aan het transport van warmte en toebehorend aan de leverancier van warmte, behoudens voor zover deze leidingen, installaties en hulpmiddelen zijn gelegen binnen de installatie van de gebruiker.

Artikel 5

Een vergunninghouder mag volgens artikel 5, lid 10 gegevens over gebruikers alleen gebruiken voor het uitvoeren van de in de Warmtewet aan hem opgedragen taken. Op grond van het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet implementatie EG-richtlijnen energie-efficiëntie worden er bijvoorbeeld ook verplichtingen opgelegd. Artikel 5, lid 10 is daarom te beperkend geformuleerd. Op grond van hetgeen wij hierboven bij het punt over de afleverset en meter hebben aangegeven, zou artikel 5, lid 6 en alle hieraan gerelateerde artikelnummers van de Warmtewet, moeten komen te vervallen. Hiermee is de complete aansluiting (inclusief afleverset en meter) gereguleerd.

Artikel 6

Artikel 6 van de Warmtewet bepaalt dat de aansluitbijdrage warmte niet hoger mag zijn dan de aansluitbijdrage gas. Wij kunnen nog niet voorzien wat de gevolgen zijn van de per 1 januari 2011 voorziene regulering van de aansluittarieven gas.

Voorts benadrukken wij dat het onderhavige artikel alleen dient om individuele consumenten bescherming te bieden tegen te hoge aansluitbijdragen. Hiermee wordt voor de aansluitbijdrage voor een individuele gebruiker invulling gegeven aan het NMDA-beginsel. Dit artikel is niet van toepassing in het geval dat een projectontwikkelaar, die vaak in samenspraak met de gemeente een keuze maakt voor aansluiting op een warmtenet, nieuwe woningbouwprojecten of uitbreidingsprojecten realiseert. Het artikel zal ons inziens op dit punt verduidelijkt moeten worden. Wij hebben de indruk dat hierover met u geen verschil van mening bestaat.

Artikel 23

Een representatieve organisatie zou alleen belanghebbende moeten zijn bij besluiten tot vaststelling van een maximumprijs en alleen daartegen bezwaar en beroep moeten kunnen instellen. Artikel 23 lid 3 zou daarom vervangen moeten worden door: Een representatieve organisatie wordt geacht belanghebbende in de zin van het tweede lid te zijn. Hierbij is de regeling gelijk aan de situatie voor elektriciteit en gas.

Artikel 36

In lid 2, dat gaat over stilzwijgende verlenging van overeenkomsten, moet "koude" worden geschrapt. Voor warmte is deze bepaling echter ook niet nodig, omdat aangeslotenen op een warmtenet de facto geen alternatieven hebben en er in de praktijk bij consumenten altijd sprake is van contracten voor onbepaalde tijd die te allen tijde opgezegd kunnen worden door de consument. De algemene

leveringsvoorwaarden die de leden van Energie-Nederland voor consumenten hanteren, worden bovendien tussen Energie-Nederland en de Consumentenbond overeengekomen en voorzien alleen in contracten voor onbepaalde tijd die kunnen worden opgezegd.

Door lid 3 worden regels over consumentenkoop van toepassing op warmte en koude. De tekst "en koude" moet hier geschrapt worden. De regels over consumentenkoop lenen zich echter geheel niet voor toepassing op duurovereenkomsten, dus ook niet voor de levering van warmte.

Tenslotte ziet Energie-Nederland dat onvoorziene kosten en heffingen als precario niet goed in de voorziene gereguleerde tariefsystematiek (van maximum prijs) meegenomen kunnen worden waardoor te allen tijde de maximumprijs aangepast zal moeten worden om deze kosten ook te dekken. Ten aanzien van precario verwacht Energie-Nederland een substantiële toename van het aantal overheidsinstanties dat deze belastingheffing zal invoeren, zeker nu gemeenten, provincies en waterschappen de komende jaren onder financiële druk komen te staan. De staatssecretaris van BZK en de minister van V&W hebben in hun brief van 1 april 2010 aan de Tweede Kamer bericht dat zij toch geen wetsvoorstel zullen indienen waarbij de heffing van precariobelasting op infrastructurele netwerken van energie- en waterbedrijven door gemeenten, provincies en waterschappen wordt afgeschaft. Naast de gedachte dat deze gemeentelijke belastingen niet via de energienota zouden moeten worden opgevoerd is het mogelijk dat de kosten voor precario voor een warmteleverancier relatief hoger kunnen zijn dan voor een gasnetbeheerder. Immers, een warmtenet bestaat altijd uit een aanvoer- en een retourleiding die meer ruimte in de ondergrond vragen. Verder bestaan er verschillen in al dan niet heffen van precario en de hoogte van precario per gemeente, waardoor men ingeval van externe warmtelevering met (grote) lokale verschillen wordt geconfronteerd. Wanneer slechts de kosten van precario via de gasprijs in het warmtetarief worden opgevoerd is de huidige maximumprijsystematiek zeer waarschijnlijk onvoldoende dekkend voor deze kosten in de warmtesituatie. Voor deze situaties zal de maximumprijsystematiek ons inziens moeten worden aangepast.

Energie-Nederland is van mening dat bij de uitvoering van de Warmtewet bovenstaande punten aansluiten bij de gangbare situatie die voor energieleveranciers gelden. Aanpassing van de relevante artikelen is een noodzakelijke voorwaarde om de kwaliteit en leveringszekerheid van warmtenetten in de toekomst te kunnen blijven waarborgen.

Indien u nog vragen heeft, zijn wij graag bereid om een toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

A. Jurjus
directeur